

RECENSION

Dev Patel som Jamal i *Slumdog Millionaire*

Originaltitel Slumdog Millionaire
Svensk titel Slumdog Millionaire
Regi Danny Boyle
Producent Christian Colson
Manus Simon Beaufoy
Foto Anthony Dod Mantle
Roller Dev Patel, Freida Pinto, Madhur Mittal, Anil Kapoor, Irrfan Khan, Tanay Hemant Chhedai, Tanvi Ganesh Lonkar, Ashutosh Lobo Gajiwala, Ayush Mahesh Khedekar, Rubiana Ali, Azharuddin Mohammed Ismail m fl
Storbritannien, USA 2008
Längd i tid 2 tim
Censur tillåten från 15 år
Distributör AB Svensk Filmindustri

Slumdog Millionaire

Jamal är titelns unga slumhund som blir slagen, halvdränkt och utsatt för eltortyr och sedan väldigt obekvämt upphängd från taket redan under filmens första minuter. Av polisen. Vilket är hans brott? Helt osannolik kunskap! Jamal har nämligen nått näst högsta nivå i den indiska versionen av det populära programmet "Vem vill bli miljonär?". Och nu är han bara en fråga ifrån jackpoten på tjugo miljoner rupier. Programledaren Prem tror att han fuskar och tillkallar polisen som på sitt brutala sätt försöker framtvunga en bekännelse. Istället får kriminalinspektören och hans grymma hantlangare en berättelse om Jamals liv från hans tidiga barndom till nuet. Den brittiska regissören Danny Boyle var, innan denna världssuccé, främst känd för sin genombrottsfilm *Trainspotting* (1996). I *Slumdog Millionaire* finns liknande dynamiska klipp och foto som fångar megapolis-staden Mumbais rastlösa, bullriga energi. Den dundrade ljudbilden är helt kongenial med filmens vibrerande nerv under dess två första tredjedelar. Jamal och Salim bevitnar sin mors död under en drabbning mellan muslimer och hinduer. De blir föräldralösa, hoppar slumpvis på ett tåg och beger sig ut i det i vida Indien.

På en soptipp träffar de flickan Latika som blir Jamals livslånga kärlek. Bröderna och Latika hamnar i händerna på ett gangstergäng som utger sig för att sköta ett barnhem för mindre bemedlade barn. Men syftet är att förvandla barnen till professionella tiggare. Här finns en hemsk scen som beskriver exakt hur det går till att göra ett barn till en optimal tiggare. Den händelsen gör att Jamal, Salim och Latika flyr. Jamal och Salim hoppar upp på ett tåg och lämnar Latika kvar i gangstergängens våld. Men Jamal kan inte glömma Latika och deras vägar kommer att korsas flera gånger under livets gång. *Slumdog Millionaire* utvecklar sig mot den sista tredjedelen till en kärleksberättelse som rör Jamal och Latika och där tappar filmen mycket av sin initiala kraft och energi. Från att ha varit en komplex och framåtrusande skildring av dessa små bröders liv falnar berättelsen betänkligt, tyvärr. Från att ändå ha försökt beskriva hur det indiska, ganska hårda, samhället behandlar dem längst ner på skalan övergår det hela till en romantisk saga. Och ju mer det

fokuseras på denna kärlek börjar man skärskåda filmens egentliga innehåll under den tidvis estetiska slumskildringen. Jamal, som just innan han deltar i "Vem vill bli miljonär?", arbetar på en sorts lägsta position på en telemarketingfirma som "te-pojke" visar sig mot slutet vara helt ointresserad av konceptet pengar. Vinsten på tjugo miljoner rupier är ingenting mot kärleken till Latika, en kvinnlig idealbild som han egentligen inte alls känner. Långsamt transformeras filmen till ett lite nedlåtande budskap: De riktigt fattiga är, i motsats till Indiens strävande, växande medelklass, nöjda med att bara vara så där riktigt autentisk man blir då man inte är intresserad av det materiella. För de har helt andra (avundsvärda) värden: Kravlös, varm gemenskap och en inneboende livsglädje som inte låter sig stukas av fattigdomen, vilket gör att de förnöjsamt trivs i sin eländiga slum. Jamal har alltså levt ett helt liv utan kvinnor ända tills nu och bara längtat efter jättesnygga Latika genom åren. Hmm. Vad säger det om honom?

Samtidigt finns ju ändå tanken här om det som kanske kan kallas Den amerikanska drömmen. Att vem som helst, med bara sina två tomma händer och envishet oavsett social bakgrund, kan ta sig upp till samhällets toppskikt. Och det är det som Jamal gör. Fast på det sätt som, istället för samhällsförändringar, står till buds för dem därnere: Den rena slumpen.

Så från att ha varit en komplex, intressant, skrämmande och medryckande skildring de första två tredjedelarna blir filmens sista tredjedel med sina slutsatser överhopad av rätt torftiga klyschor runt den ideala kärlekens kraft och en förljugen syn på den ädle, fattige slumhundens val.

Men den dryga första halvan, när Jamal och Salim är små gatubarn som kämpar i sin ofta hotade tillvaro, engagerar. Filmen delar sig i två delar där den första delen ändå försöker säga något, medan den senare delen bara vill strö mysigglitter över våra ögon.

Krister Bergman

FILMRUTAN